

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Segneri E Societate Jesu, Qvadräginta
Sermones**

Segneri, Paolo

Antverpiae, 1695

Sermo XXV. Die Mercurij post quartam Dominicam. Infelix eorum
fæcunditas ostenditur, qui non agnoscunt, quantæ obligationis sit filium
habere, aut si agnoscunt debito suo non satisfaciunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52734](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52734)

quam Christus tuis se oculis subducat, formidanda dæmonum caterva in te infiliat, idque unum aget, ut infelicem tuam animam, obscæni corporis ergastulo solutam excipiant, & ad inferos secum deducant. Credisne ergo, te tantas inter angustias de Divina clementia bene speraturum: O stolidum & fatuum, qui id sibi promittere audeat! videtis igitur, ut ad propositum redeam, ferales illos, quos in mortis articulo experiemur, conscientia stimulos minimè nobis profuturos, ut salutem faciliùs consequamur, sed ut in angustias majores redacti, vehementius affligamur; & in desperationis barathrum præcipitemur.

IX. Hæc cum ita sint, & tempus etiamnum ac mora suppetat, quid porro faciendum superest? quàm pænitentia, pænitentia! iterum repeto, pænitentia! Hæc teste Gentium Apostolo, animo nostro perfectam quic-

tem plenamque tranquillitatem conciliabit, ut tranquillam vitam agamus in omni pietate; reliquæ omnes industria irritæ sunt & frustraneæ. Quis ergo porro juvat, nugis jocique liberalibus, ludisque ac ludicris sese immergere? quid juvat, tantâ morosâ dissolutione, novis in dies animi relaxationibus, comædiis, symposiis, conviviis, & choreis vacare? quamdiu acutissima læthalis noxa spina animo inhæret, omnia explenda & malagmata foris admota nec bilis proderunt; spina extrahenda est, intellexistis? spina extrahenda est, & infixa diu relinquitur, interiora penetrabit, vobisque adeo tenaciter adheret, ut omni retrò sæculorum & otatum æternitate, frustra inter acutissimos dolores gemere, furere & excommare cogamini: *conversus sum absque fine & termino, in autumnâ meâ, & configitur spina.*

SERMO VIGESIMUS QUINTUS.

DIE MERCURII POST QUARTAM DOMINICAM.

Responderunt parentes ejus, & dixerunt: scimus, quia hic est Filius noster, & quia cæcus natus est; quomodo autem nunc videat, aut quis ejus aperuit oculos, nos nescimus. Ioan. 9.

I. Eminos hosce cæcī nati parentes excuset per me, quicunque vestrum voluerit, Auditores, apud me certè nullum excusationi locum inuenient: ad quid enim profiteri palam, nescire se, quâ ratione filii oculi aperti sint? *scimus*, quia cæcus natus est, quomodo autem nunc videat, nescimus. Hæccine cura filii est? hæc de illo paterna providentia, & debita sollicitudo? Verùm quidquid sit, fortunatus sanè hic cæcus erat, quia JESUS ei oculos aperuit; pessimum autem est, quòd multis diabolus oculos aperiat, & tamen id nemo pensi habeat. Adverunt non rarò parentes, liberos suos esse nitiùm quantum oculatos, & ad omnem nequitiam perspicaces, utque rei hujus culpam à se amoliantur, dicunt, nescire se, ex quo fonte malitiam hauserint: *quis ejus aperuit oculos, nos nescimus*. O fatuam & frivolam excusationem! quod enim gravius debitum parentibus incumbit, quàm curare, ut filii primævam, in qua nati sunt, cæcitatem, hoc est innocentiam & simplicitatem retineant, eorumque oculi non ab alio, quàm à Christo aperiantur. Verùm quàm pauci sunt, qui hoc debitum vel apprehendant, vel impleant? Plurimorum sanè parentum unica cura & studium est, prolem nancisci, eamque & precibus & votis à DEO obtinere laborant: ubi votis damnati sunt, nullâ porrò sollicitudine moventur, cum tamen præ-

R. P. Segneri *Quadragesimale.*

stet, nullam, quàm pravam & reprobam prolem habere. Scimus quidem, sterilem etiam & infructuosas arbores ita non rarò æstimari, ut hortos regios adornent; quin ipsa antiquitatis numina, cum plantas honori suo sacras eligerent, steriles fructuosas prætulere; ita quercum Jupiter, laurum Apollo, pinum Neptunus, hederam Osiris, Juno juniperum, Venus myrtum elegit: verùm arbori malorum & noxiorum fructuum feraci, nemo unquam locum in fundo horti sui indulget, neque solum nemo Deorum est, qui ei pretium statuat, verùm nec ullus agricola tam stolidus est, ut suam illi curam adhibeat. Igitur operæ pretium facturum me existimo, si debiti hujus magnitudinem demonstravero parentibus, qui illud vel non credunt, vel non attendunt, & propterea in ea damna incidunt, quæ inde sequi necesse est. Aurem ergo benevolam & attentam indulgete.

II. Scio quidem, non solum parentibus, sed pluribus aliis strictam de filiis vestris rationem reddendam esse: tales imprimis sunt magistri, qui eos litterarum studiis imbuunt; præfecti, ac moderatores, qui mores eorum formant; conscientiarum arbitri, qui animi curam suscipiunt; Oratores sacri, qui eos ad pietatem excitulant; Principes ipsi, quæ sacri, quæ profani, quorum est, legibus publicis juventuti teneræ præcun-ctis aliis providere, haud aliter, quàm tenellis plantulis hortulani: parentibus tamen præcipuè & præ-

R r cun-

cunctis aliis incumbit, filiorum suorum satagere; alii enim omnes civili solùm & politicâ, parentes verò naturali ad id lege tenentur, nam omnis causa, quæ effectum primò produxit, obligatur, ut eundem, quantum potest, perficiat. Huc appositè facit doctrina D. Thomæ, quam in doctissimo contra gentes volumine proponit: duo nimirum esse effectuum genera; primum eorum, qui cum omni perfectione sibi debita nascuntur; alterum verò eorum, quæ imperfecta generantur: & temporis progressu perfici debent. Primæ sortis sunt inanimata omnia quorum genitrix & causa, ubi ea primò produxit, non retinet amore materno, non educat, non fovet, nec blanditur, sed velut officio suo functa abjicit, ac derelinquit. Exemplum sumamus ex duabus rebus obviis, aquâ nimirum, & igne: scaturiginem aspice, cum flumen parit; silicem intue, dum ignem gignit: utraque causa partum suum longè à se dimittit, suumque sibi pabulum & augmentum querere finit. In effectibus autem animatis contrarium evenit, hi enim imperfecti nascuntur, indigentque curâ, & maternis, ut ita dicam, brachiis, usque dum & nutriti, & amanter educati, ultimam manum accipiant: apparet hoc in pomis, floribus, spicis, uvis, ac ceteris fructibus, qui parvuli, tenelli, crudi, informes, & acerbi primò nascuntur, atque ideo pomum ramo, florem bulbo, spicam culmo, uvam palmiti, omnesque alios fructus matri

longo tempore adhærere, & in eju veluti gremio foveri necesse est, docetque experientia, difficilior longè pomum acerbum, quàm matrum avelli, quasi tenellus adhuc filiolus matrem invitus deserat, & illa pariter filium, usque dum plenam ille perfectionem acceperit, & ista dedit. Adhuc clarius id apparet in brutis, quæ non nisi imperfectissima nascuntur: de struthione narratur, quòd partus suos ignavè derelinquat; derelinquit, ait Jobus, struthio ova in terra; unde à DEO ipso in stultitatis ideam proponitur: duratur ut filios suos, quasi non sint sui; privavit enim eum DEVS sapientiâ, nec dedit illi intelligentiam. Inter reliqua verò animantia non facilè debitorum videbitis educationem sollicitam & benignam, hoc solo discrimine, ut idem D. Thomas solerter observavit, quòd quædam eorum à sola matre, quædam verò ab utroque parente educuntur; à matre sola educuntur canes, equi, agnelli, & vituli, aliæque animantia, quæ lactis adminiculo indigent; his solius matris ubera lactisurgentia sufficiunt; pater verò ad ea negligit, ut ne agnoscat quidem ut sua: contrarium in volucribus evenit, quas natura nec lacte, nec mammillis instruit, ne tam gravis uborum appendix volatum impediat; cumque rapto iis vivendum, & pabulum sibi suisque pullis necessarium laboriosè colligendum sit, sola mater minimè sufficeret, atque ideo columbas, turtures & perdices, ac si quas aliter novimus minùs feroces, etiam pater

L. 3.
cont.
gent. c.
22.

afflitens nutrit. Nec solum bruta omnia parvulis suis cibum subministrant, usque dum in eam aetatem adolescant, ut sibi met ipsis providere possint, verum etiam solerti curâ, ac instructione imbunt; ad ea, quibus opus habent addiscenda: ita accipiter pullos suos ad venationem instruit, delphinus ad natandum, leo ad prædam, gallina ad rimandum, aquila ad volatum sublimem: *provocans ad volandum pullos suos*, cum tamen ut plurimum bruta animantia nullam à prole sua remunerationem, nec opere, nec affectu percipiunt, verum necessariâ educatione peractâ, nec proles parentem, nec parens prolem porro agnoscat; unde dissociata mutuo abeunt, quocumque ea impetus abripit: cum ergo nihilominus eisdem tantâ sollicitudine assistant, pascant, provideant, tueantur, atque infimæ servitutis & charitatis obsequia præstent: quis non videt, legem hanc educandi, ac perficiendi prolem, non à Politica tantum institutione, aut civili gubernatione institutam, sed à natura omnibus inditam, ac impressam, adeoque hominibus etiam observandam, idque eò magis, quod homines, ut Plinius advertit, in genere suo magis imperfecti nascuntur, quam bruta: homines enim nudi in lucem prodeunt, bruta verò pilis vestita; illi nudipedes, ista calcata & unguibus instructa; illi inermes, bruta verò armata: Ad hæc majoris longè perfectionis capaces nascuntur homines, quam non nisi tardè consequuntur; unde eorum educatio, non paucis

diebus, brutorum instar, sed non nisi plurimis lustris absolvitur, imò juxta Divi Thomæ mentem, in omnem porro vitam protenditur, atque ideo connubium natura suâ indissolubile est. Ex hac insigni Sancti hujus Doctoris doctrinâ, velut *ex præmissis* infallibilibus, hanc certissimam *consequentiam* deducamus: si obligatio, ac debitum educationis, quo parentes adstringuntur, minimè *positivum* est, sed naturale, non scriptum, sed innatum, non humanum, sed divinum, nemo non videt, multò strictius vos ad eorum profectum promovendum teneri, quam Principes, Præsules, Magistros, conscientiarum arbitros, moderatores, prædicatoresque, aut quosvis alios morum Directores, tam sacros, quam profanos. Hi enim lege duntaxat civili tenentur, quæ minus stringit; vos vero lege naturæ, quæ magis est efficax, ac rigorosa.

III. Hæc cum ita sint, an non merito habent, quod metuant, qui in liberorum educatione vecordes, & negligentes se exhibent? Si enim tam stricta ratio Principi, Præsuli, aut alteri cuivis reddenda est, qui suâ culpâ filium vestrum perire sinit, quid vobis eveniet, qui Patris, matrisque munere fungimini, si vestrâ culpâ filii pereant? si illorum ignaviam aut nimiam conniventiam DEUS tam graviter castigat, an vos mitiora sperabitis? Audite D. Chrysostomum, peritissimum in hoc negotio Magistrum: *Patres, educate filios vestros, in disciplina, & in correptione domini, ut Apostolus jubet; si enim nos*

R 1 2 ipfi

L. 3.
cont.
virtus.
vit. mon.

ipsi quoque vigilare jubemur, tanquam pro animabus illorum rationem reddiduri, quanto magis ergo Pater, qui genuit? An intelligitis, Patres Christiani? quanto magis pater, qui genuit? Vos ipsis vitam dedistis unde mores etiam illorum formare, ad virtutem invitare, & à vitiis abstrahere, in disciplina verborum, & correptione verberum, ut S. Thomas ait, tene mini; idque eò magis, quòd major vobis in filios autoritas, majorque filiorum in vos reverentia sit; vos unico consilio opportuno, unà correptione moderatà, quin uno verbulo asperiore, gestu quoque aut nutu, oculis nictu plus ab ipsis impetrabit, quàm alii clamoribus & minis. Experta hoc est mater celebris illius Andreæ Corsini: erat ille in primo juventutis æstu moribus dissolutus, pluresque viri religiosi nec quicquam ejus petulantiam coercere ac moderari tentabant: quod autem illi non poterant, mater, cui nomen Peregrinæ, obtinuit; hæc enim unicà invectivâ sanctum eum reddidit, & è lupo ferocienti mitissimum agnum. Quàm rigidam ergo Deo rationem reddetis, nisi autoritate, vobis tam amplè concessâ strenuè utamini? Ad hæc, à vobis illi in victu, vestitu, ceterisque expensis dependent, vestram hæreditatem expectant; unde vestrum ad nutum promptos habebitis, si probos bonosque muneribus, ac promissis foveatis, discolos verò & malè feriatos minis & probris castigetis. Considerate tandem, liberos vestros sub vestra custodia, velut in nido

aviculas, contineri, dum mollis admodum instar ceræ tractabiles, omnique formæ capaces sunt: si malè vobis educantur, & crescentibus annis salutarum Præsulorum Doctrinam, ac documenta majorum contemnant, qui contumaciæ hujus præcipuè reus erit, quàm vos ipsi! vestra enim verò hæc culpa erit, vestra voicè: Pater dicitur tenerum acceperit filium, primaque ac solus omnium ejusdem instruat facultatem nactus sit, & bellissime illam & facillimè imbuere poterit ac moderari, ut D. Chrysoctomus loquitur: hoc nisi feceritis, omnis in vos culpa obstinatæ illorum dissolutionis, morumque intractabilium redundabit, quin omnis aliorum labor irritus erit, si vos partibus vestris non responderitis. Ad quid enim magni Principes ad filiorum vestrorum commodum Provincias Academiis celeberrimis, nobilium convictibus ac collegiis ornant, si vos illos inde abstrahitis? Quomodo à Magistris ad litterarum studia incitabuntur, si nullum à reppore vestro & locordiâ stimulum experiantur? quomodo mores eorum formabunt moderatores, nisi vos munum, & adminiculum præstetis? quomodo ipsi Oratores facti, & animorum arbitri profectum animi curebunt, illi quidem allocutionibus publicis, hi verò privatis admonitionibus, nisi à vobis ad frequentem divini verbi auscultationem, ac sacramentorum mysteriorum usum impellantur? Palàm ergo & perspicuè apparet, omnes obligationum rivulos in aliis dispersos in vobis pleno alveo conjun-

gi. Tot ergo vobis oculi in filiorum disciplina aperti sunt necesse est, quot Argus ille providentissimus Peloponnesi Rex apertos habuit: vestrum est, omnia eorum verba, omnem gestum ac motum moderari, nec vobis satis esse debet, solam illis directionem impendere, verum insuper opus est, & mandatorum praxim ab illis exigere, & hoc ubique, & semper, intus & extra civitatem, in publico ac privato. Vobis incumbit solerter arbitrar, quò vadant, quibuscum converterentur, quò animi eorum & affectus inclinent; quia verò juxta sapientis Oraculum: *ex studiis suis intelligitur pater, vestrum est, etiam cogitationes animi rimari.* Neque hæc velim inanem verborum amplificationem existimetis, sed certò vobis persuadeatis, hoc unum fuisse, quod in filiorum gubernatione Jobo cordi fuit, cuiusque sollicitum reddidit, cum nesciret, quales animo cogitationes volverent filii, quosque affectus in mente parturirent. Unde in more positum habuit, primo mane consurgere, *dilatulo*, ut sacra testatur pagina, & Deo sacrificium ad eluenda filiorum delicta immolare: *Dicebat enim, ne forte peccaverint filii mei, & male dixerint Deo in cordibus suis.* Ecce non dixit: *labiis suis*, non *linguâ suâ*, sed *in cordibus suis*: adeo sollicitus erat non solum de culpis eorum apertis, verum & occultis, non publicis tantum, sed & secretis, non certis tantum, sed & dubiis.

IV. Quid ergo ad hæc respondeatis? an tam gravi, tantique momen-

ti debito sollicitè satisfacitis? an anxie filiorum vestrorum innocentie, integritatis, & profectus satagitis? Heu alia omnia cogitatis, quàm ea, de quibus Chrysostrmus loquebatur! In id unum incumbitis, ut filii vestri divites & opulenti, nobiles & potentes evadant; ut autem virtuosi fiant, hæc enimvero ultima vestra cura est. Alii militaria munia filiis suis provident, honores alii, alii dignitates, alii divitias, & nemo, ò cæcitatem deplorandam, & nemo DEUM & Cœlum, cum tamen de hoc solo vobis ratio reddenda sit; minimè certè interrogabimini, an eos reliqueritis auctos redditibus, an honoribus Illustres, affinitatum vinculis honoratos, sed id unum, an virtute conspicuos; de hac enimvero in tribunali illo tremendo rationem Deus exigit. Vos verò quid responsi dabit, qui eò usque pertingitis, ut, si modò pecuniarum copiâ abundant, parvi vestrâ referat, tametsi de salute æternâ sibi periclitentur. O quàm facile vobis foret, nisi avaritiæ sordes vos impedirent, de prædagogis peritioribus, de disciplina & instructione meliore, de directione magis proficua ipsi providere? & vos, ut modicis sumptibus parcatis, hæc omnia turpiter negligitis. O probrum! ò dedecus! Exclamat D. Chrysostrmus, quem præsentis proposito velut magistrum ac Doctorem perlibenter adhibeo, cum præ reliquis omnibus hoc sanè argumentum eximie tractaverit; ut campi sæcudentur & arva, ut habitatio sit commodior, lautior culina, equi copiosiores, currus

R r 3 &

Gem. 55.
in Math.

& rhede splendide, nullis sumptibus parcitur, at verò, ut filii sint magis morigeri, ad obulum usque computus & rationes ducuntur. Sed parum hoc foret, nisi pejora sequerentur: quin per frequenter accidit, ut si duo vobis sint servi, fidelis unus & accuratus, sceleratus alter & discolus, illi prædiorum vestrorum, huic verò filiorum curam committatis. Et hanc vecordiam quomodo excusabitis? Equi sanè curam mediastino imperito non credis, nec gregem tuum mercenario infideli, nec boves pecuario minus experto; & filium tuum servo scelerato, pædagofo stupido & ignoranti credere non erubescis? Hic enim error omni excusatione indignus est; si enim proprii commodi cupido filium fortunæ bonis posthabere cogit, nil video magis impium, stolidum, & insanum: ego certè si hanc pravæ educationis causam esse nôissem, actutum cum antiquo illo Philosopho altissimæ turris culmen conscenderem, indeque magno fremitu, summisque clamoribus id unum repeterem: *Quo tenditis homines? quo tenditis? qui rei faciendæ omne impenditis studium, filiis verò instituendis, quibus opes vestras relinquitis, exiguum ac planè nullum?* Quò conceditis cives? quò conceditis? hic ad Juriconsultum ad tractandas lites, ille ad trapezitam pro cambiis, hic ad Principem pro favoribus impetrandis, ille ad mercatum pro mercibus parandis; ubi verò interea reliquistis filios vestros? si intra manus custodum fidelium, ô fa-

ctum bene! insidite negotiis vestris. Si verò vobis absentibus, in convectibus juvenutis profligatæ scelerum magisteria frequentant, aut in placidâ lubrica obcænitatis consortia, aut ruri degentes turpi otio indulgent, non sine pretiosi temporis jactura, si in hisce, inquam, aut similibus locis morantur, revertimini, obsecro, revertimini parentes immisericordes, & primò filiis, tum fortunæ bonis invigilate. An non enim ipsis bona vestra paratis? quæ autem major industria invigilare bonis, quæ in filiorum obsequia destinantur, & obsequi filiorum, in quorum tamen gratiam cuncta ista parantur? In hunc locum modum loqui vellem ad illius Philosophi imitationem, quem Plutarchus producit. Nec mihi sanè Chrysothemi ipsius autoritas desoret, qui pleno ore confitetur hoc aliud non esse, quàm fatuum quendam hominum imitari, qui in id unum sua & curam impenderet, ut ad irrigandas plantulas magnam aquarum copiam colligeret, minimè verò curam di haberet, an plantæ, quæ educandæ sunt, sint ingenuæ, an silvestres, indolis bonæ, an degeneres; igitur œconomix cura, rei que familiaris tendæ sollicitudo minimè vestra in educandis liberis socordiam excusat; nullum enim lucrum tanti momenti & ponderis vobis esse debet, quàm accurata & perfecta prolium DEO vobis donatæ educatio. Quam aliam ergo excusationem dabitis, nisi quid perfidiæ & proditionis manifestè tenemini? Quid enim, si qui

vos accusaret & convinceret, vos infantibus vestris lac & ubera negasse, cibum filiis adultis, vestitum nudis, domum ac lectulum vagis subtraxisset: nunquid causæ vestræ merito mementis? & tamen in partem solum magis ignobilem, in corpora nimirum filiorum injuriæ essetis: quid ergo, si partem nobilissimam omni cura destitutam relinquitis? animam dico; quid, inquam, fiet nisi eisdem, cum facile possitis, de magistro exquisito, de servo fideli, de animi arbitro pio doctoque, de libris utilibus, manu ductione opportuna, consortio innocenti, exemplis, consiliis, stimulis, frænis, ducibus, aliisque adjumentis viæ Christianæ necessariis provideatis? *Filii tibi sunt*, clamat Ecclesiasticus, *erudi illos*, non ait, *dita illos*, *erude illos*, *extolle illos*, sed *erudi illos*. Hoc enim illud unicum est, porro necessarium, ut boni probique efficiantur.

V. Utinam verò unicum hoc crimen vestrum foret, filiorum nimirum vestrorum neglectus, at longè gravius in medium proferam: quod illud vos esse causam eorum interitûs & ruinæ; ita est, Auditores, causam vos esse eorundem ruinæ. Hic enim vero excessus est abominabilis, ad quem detestandum hodie mihi cor æneum, & vocem tonitruï optarem; nunquid enim scelus istud nostra ætate vulgare & frequentissimum est? prætaret omnino, plurimis parentum filiorum educationem minimè committi: satis foret, si vix dum nati casastro, ut quondam Moyses, aut

fiscellæ inclusi undis & fortunæ exponerentur, aut intra montium desertæ, vel silvarum obscura projecti desererentur, quàm ut noxiis impiisque principis à teneris unguiculis imbuantur: *utinam hoc tantum culpa esset* (ut or verbis eloquentissimi Chrysolomi) *utinam hoc tantum culpa esset*, nihil utile liberis parentes consulerent, posset id, quanquam gravissimum sit, aliquatenus tolerari, nunc verò eos ad ea, qua salutis suæ sunt adversissima, impellit, & acsi deditâ operâ liberos vestros perdere omni studio curetis, ita universa illos jubetis facere, qua qui faciunt, salvi esse non possunt. Vultis hæc vobis ad oculum demonstrare? aures advertite! Lex Evangelica, teneris infantulis cum lacte instillanda, divitibus damnationem minatur: *va divitibus!* Vos verò tenellis eorum animis à prima ætate habendi cupiditatem inseritis, omnemque hominis felicitatem in eo consistere docetis, ut scrinia plena, granaria redundantia, promptuaria & cellas bene instructas possideant. Ecce, dicitis, hunc mihi mercatorem, hunc Canonicum, hunc nobilem aspice, ad quantam non fortunam pervenerunt! Hic suburbanum extruxit magnificentum, hic Beneficium obtinuit locuples, hic felicitatis suæ basin affinitatum vinculis stabilivit; tunc eò usque pertingere aliquando posse confidit? Et hæc parentum monita filii tam altè imbibunt, ut aurum & opes numen suum esse credant. Rursus Evangelium docet, animi demissioni studendum: *recumbe in novissimo loco!*

Luc. 6.
24.

Luc. 14.
10.

Vos verò contrarium filiis vestris persuadetis, & identidem suggeritis, ad altiora esse tendendum, neque contentos eos esse debere fortunâ & statu, in quo eos primi natales posuere, sed fluminum instar occupandum indices plus terræ, dilatanda & amplificanda esse dominia. Iterum Evangelium affirmat, injurias benevolè esse condonandas, *Diligite inimicos vestros* I vos oppositum tenellis mentibus instillatis, docetisque, nullius unquam injuriæ oblivisci, & canum instar cuiusvis affilienti dentes ac rictum hiantem demonstrare, latrare, vindictam & ultionem spirare. Et heu quot sunt, qui filiis identidem occinant: hem, familia tua summam semper reverentiam & respectum obrinuit; plurimos equestri, & militari dignitate conspicuos, togâ & sago eximios numeravit: indignus es avis tuis, nisi honoris tui punctum mordicus tuearis: hinc gaudent, si videant, filiolos arua libenter tractare, & martiales paulatim spiritus demonstrare, magis que iisdem applaudunt, si dextrè bombardam onerent, quàm si manum calamo & cultello scriptorio peritè admoveant. Ipsæ etiam Matres, tam bonæ cæteròquin & piæ, quibus, obsecro, doctrinis tenellas filiolas imbuunt? an Evangelicis fortè, quæ luxum superfluum, & pomparum vanitatem docent fugiendam? *ne solliciti sitis corpori vestro, quid induamini!* Heu mihi, nihil minùs, sed omnino contrarium: Eja, dicunt, vade, age filia, dic Patri tuo, velle te ad normam æqualium tuarum vestiri; dic, pudere te, sic porro in publico com-

parere; dic, ut è seriniis lemniscos sericos, inaures, tonilia & armillas depromat; aliter te mihi sociam minime futuram, nec ad templum quidem, & lyturgiam sacram: tum enim verò hoc muliebri mundo elegantissimè ornatas, à tenera ætate nudatis aut dolosè tectis humeris frigori ferendo indurant, idque unum sollicitè incolant, ut in vestitus forma & modo ætati temporari se accommodent, nec Cacionatorum clamores & objurgationes morentur. Ecce Auditores hæc sunt documenta pulcherrima, quibus hæc ætate, patrum matrumque quod plurimi liberos informant. Sed quorum fructu? ut nempe in teneris illorum ac mollibus animis, ubi hæc sentina receperint, tam profundas sentina radices agant fastus, ambitio, vanitas, audacia, commodi proprii cupiditas, & nesque alii pravi, ac distorti affectus, ut cum ætatis decursu adoleverint, nulla humana manus aut industria rami furculisque tam venenatis rotulis erolendis par sit: *Adolescens juxta viam suam, illam nimirum, quæ ad malum ex natura pronus est, etiam cum fuerit, non recedet ab ea.* Et vobis etiam num delictum vestrum levis esse momenti videtur? Non dubito, decoretam vobis millies Sacerdotis Hebraeorum, quem DEUS ad eum erat exorsus, ut eum & sacerdotali dignitate, & facultatibus, & vitâ, & si fortum oportumque successione pervaverit, curâ tamen probabilis multorum sit optatum eundem ob alia singularissima, eorum Religionem merita salvatum; nihilominus tamen Philo Hebræus, DD. G. 17.

Luc. 6.
27.

Luc. 12.
22.

h.

Gregorius Nazianzenus, Isidorus Pe-
lusiora, Cyrillus Alexandrinus, Joanes
Chryostomus, Petrus Damiani
cum pluribus in ejus damnationem
propendunt, quâ illum Divi Cæsarius
Arelatenfis, & Ephrem Syrus palam
& aperte fulminârunt. Et cur senten-
tiam tulit tam tremendam? DE I ora-
culum percipite: *Ed quod noverat, in-
digne agere filios suos, & non corripue-
rit eos, idcirco juravi domui Heli, quod
non expietur iniquitas domus ejus victi-
mis & muneribus usque in sempiter-
num.* Hæc ergo nimia erga impios fi-
lios indulgentia, tanta illi supplicia,
Deique odium concivit, ut nec sacri-
ficiis, nec victimis, nec precibus porro
potuerit placari. Audite igitur, &
contremiscite Auditores! si infelix iste
tantâ severitate castigatus est, quod aut
sine efficacia reprehenderit, aut mi-
nus rigide flagitiosos filios castigaverit,
ed quod non corripuerit; quid illi
non timeant, qui non solum filios à
vitiis haud retrahunt, sed perniciosus
insuper doctrinis eò impellunt & in-
citant? si peccatum non punire, usque
adeò DEO displicet; quid erit, illud
laudare, suadere, propagare, & illius
authorem fieri? an ulla infelicibus his-
ce salutis spes superesse possit? Ide-
nim verò ego ignoro, & ideo vestrum
judicium exquiro; si enim documen-
ta tam noxia, de quibus suprâ differui,
juveni cuidam extero & potestati ve-
stræ minimè subjecto, Judæo, Ethni-
co, Turcæ suggereretur, certè in ju-
dicii Divini tribunali vos reos pronun-
tiarem. O impios juventutis corrupto-
res! o impios juventutis corrupto-

res! explicari nequit, quantum sitis
DEO exosi; atque ideo, ubi in Can-
tibus communiter legitur, *capite nobis
vulpes parvulas, qua demoliuntur vi-
neas*, Hieronymus docet, legendum
esse, *capite nobis vulpes, qua parvulas* Can. 2.
demoliuntur vineas; ut vox illa, *par-
vulas*, non tam ad vulpes, quàm ad
vineas referatur; corruptores enim
isti vulpes sunt, quæ affiliunt vineas
parvas, juventutem nimirum tene-
ram, eam devastant, & miserè depu-
lantur; has Dominus vult capi &
jugulari; *capite nobis vulpes, qua
parvulas demoliuntur vineas.* Sic er-
go peroro: si ob prava consilia, flo-
renti cuidam juveni data, tam stricta
Deo ratio reddenda est; quid erit, si
illa filio vestro suggeratis, cui à natura
obligati estis, sanctâ educatione, ac sa-
lutari institutione providere? Hæc,
hæc perpendite; mihi interea liceat
nonnihil respirare.

P A R S A L T E R A.

VI. **V**ix raptum curru igneo E-
liam magistrum suum vide-
rat Elisæus Propheta, cum ab hoc spe-
ctaculo per amœnos collium recessus
versus urbem Bethel redeunti, puero-
rum turba numerosa occurrit, cachin-
nos inter & prophetæ ludibria, clara
voce clamantium: *Ascende calve, ascen-
de calve.* Obstupuit Elisæus ætatis tam
pusillæ grandem temeritatem, & justâ
indignatione commotus, *maledixit eis* 4 Reg.
in nomine Domini. Vix effatus erat, 2 23.
cùm, ecce! è vicina silva ferocissimi 4 Reg.
duo urfi in mediam puerorum tur-
mam, quasi in agnorum gregem irru-
unt, 2. 24.

R. P. Segneri Quadragesimale.

S f unt,

unt, ac dilaceratis eorum costis, denu-
 datis ossibus, sparsisque intestinis, bi-
 nos & quaterdenos, horrendâ lani-
 4. Reg. 2. 24. *sunt duo ursi de saltu, & laceraverunt
 ex eis quadraginta duos pueros.* Si in-
 terpreses confuistis, Auditores, dicent,
 parvulos hosce, nondum graves mali-
 tiæ capaces fuisse, cum palam de ipsis
 sacra pagina testetur, fuisse etiamnum
 teneræ ætatis: *pueri parvi.* Cur ergo
 tam severè & atrociter puniti sunt?
 causam dicam: ut nimirum *parentes*
 ob pessimam eorum educationem *in*
ipsis punirentur, verba sunt Lyrani, a-
 liorumque plurium. An non & vos,
 ô parentes Christiani, sæpenumero
 filii de industria omnem vitæ mō-
 rumque licentiam indulgetis, nec sancto
 DEI timore imbuitis, ne fortè, ut
 vestris loquendi formulis utar, cum
 adoleverint, devoruli potius, quam
 generosi evadant? Quas pœnas in hac
 etiam vita ob hoc delictum dabit? &
 videbitis enim verò illos præmaturâ,
 eaque ignominiosâ morte ereptos:
 De Patre impio queruntur filii, quoniam
 propter illum sunt in opprobrio. Verùm
 fruuntur vitâ longiore; tristitiæ sal-
 tem, sollicitudinis, doloris, ac tormen-
 ti copiosam vobis materiem præbe-
 bunt: *Lacta filium, & paventem te*
faciet, ait Ecclesiasticus, *lude cum eo,*
& contristabit te. An non miserabilis
 erat Agar, quæ ob Ismaëlem filium
 petulanter educatum, exul & extorris,
 per silvas & saltus errare coacta est?
 Quis dolor & luctus Davidis Regis,
 dum ob Absalonem nimis indulgenter
 habitum, Regni ac coronæ amitten-

dæ periculum subiit? Quâ tristitiâ ob-
 ruebatur Patriarcha Jacob, ob proce-
 cem filiam Dinam? aurem advenit,
 & plurimum in vos emolumentum re-
 dundabit. Peregrinatione longâ per-
 functus senex optimus, ad Canan cop-
 finia cum suis pervenerat, ibique in
 patenti campo à Sichimitis cœmpto,
 fixis tentoriis quiescebat; cum ecce
 Dina, quæ vitæ tria lustra compleve-
 rat, ubi inaudit, non procul inde mu-
 lieres Sichimæas, ad certam quandam
 festivitatem convenire, facultatem
 Patre petiit, illuc concedendi, vide-
 dique mulieres regionis illius; tate-
 bat enim illam, intra tentorii & op-
 pilionum angustias, tamdiu veluti ca-
 ptivam constringi. O quam pariter
 steterisset Patriarchæ, si juvenile deb-
 derium, ac muliebrem hanc filie
 curiositatem severius corripuisset? no-
 rum ille indulgentior nolebat illam
 fligere, & ne porro aut precibus, aut
 planctibus parenti molestè instaret.
 Vade, ait, filia, & ad locum, quem
 consideras, bonâ meâ veniâ concede.
 Quid? eat Dina? ô filiam miserabi-
 lem? ô Patrem dolendum! O quam
 labyrintho te simul & illam involvet
 factum prosequamur, sanè formidabi-
 dum: egressa est virgo, regionis illius
 mulieres visura, & quamvis cautâ
 modesta incederet, visa est à non
 nemine, mox concupita, rapta, de-
 florata; cuiusque qui hoc patravert,
 autoritatis maximæ esset, Princeps
 ipse Sichimitarum, blanditiis irreti-
 tam, domum deduxit, & in legitimum
 connubii foedus assensum extor-
 Nuntiantur hæc interea Patri, inspec-
 tato

rato filiae casu afflictissimo; & offer-
tur, quæ major sanè ab hominibus
peregrinis, & exteris sperari non po-
terat, dos locuples, & Principe dig-
na promittitur; adjiciuntur mune-
ra, spondentur redditus, offeruntur
fœdera, inviolabili nexu inter utrum-
que populum firmanda, liberis eor-
um ubibus omnis Sichemitarum ter-
ra, campi, pascua, prædia designan-
tur. Dum hæc utrinque tractantur,
ecce filii Jacob è pascuis reversi,
ignominiam sororis intelligunt, bre-
vique inter se consilio inito, dissi-
mulatâ vindictâ, propositas à Prin-
cipe conditiones approbant, illud u-
num causati, non licere sibi cum gen-
te incircumcisa fœdera pangere, aut
jam pacta firmare: quod si Sichemi-
tis, liberet, legi & moribus Israëlita-
rum se conformare, seque circum-
cidi paterentur, nullam porrò futuram
moram, quin fœdera mutuo actutum
stabiliant, & in desideratam affinita-
tem consentiant. Vah! quid non po-
test amoris affectus in Principe, eo-
que Juvenc? acceptat conditionem,
stipulatur, confirmat, lætusque in ur-
bem revertitur, idemque subditis suis
vario rationum prætextu delusis per-
suadet. Sed heu tertiâ post circum-
cisionem die, cum vulnere dolor
gravissimus esse solet, Simeo & Le-
vi, Dinæ vitiatæ fratres armati irruunt
in civitatem, miserisque Sichimitas
ex vulnere decumbentes, fraudis do-
lique ignaros, tractandorum armo-
rum impotentes, aggrediuntur, con-
fusa strage omnia miscent, nulli par-
cent ætati, infantulos juxtâ ac decre-

pitos necant, quidquid masculorum
erat, inclementissimè trucidant, mox
furore conciti ad palatium convo-
lant, principem comprehendunt, ju-
gulant, interimunt, raptamque de-
nuò Dinam in Patris tentorium in-
ferunt, nondum sponsam, jam vidua-
tam. Necdum tamen rabies, & fu-
ror poluerant. Mox adjuncto sibi
omni famulitio in urbem regressi,
supremo eam exterminio vastant, ex-
pilatis domibus, hortis, & viridariis
dirutis, disjectis turribus, captivas fœ-
minas omnes secum in servitutum ab-
ripiunt, inde campos effusi, totam
circumquaque viciniam ferro & flam-
mis depopulantur, nec copiosis ar-
mentis, nec prædiis splendidissimis
parcunt, adeo quidem, ut facinoris
tam atrocis famâ in omnem viciniam
diditâ, populi omnes ad arma con-
volaverint, nil præter exterorum isto-
rum stragem, & interneconem cre-
pantes: in hoc turbarum & tumultu-
um articulo senex Patriarcha, gra-
vissimo vitæ periculo cum suis obje-
ctus, præcipitare fugam, & abitum
accelerare coactus est, ac nisi singu-
lari DEI protectione tutus evasisset,
certè vel intra speluncas & antra con-
trucidatus interiisset. Ecce, Audi-
tores, quæ turbæ, quæ confusiones,
qui motus? quæ pericula? & quæ
causa horum omnium? nisi indul-
gentia Patris tenera erga filiam ni-
miùm curiosam, & evagantem. Heu
quot noctes vigiles, & insomnes du-
xerit Jacob, summos inter angores,
& angustias? præstabat sanè filiolum
quantumvis dilectam, nonnihil con-

tristare, precibus etiam repetitis, famineisque planctibus constanter ob-
sistendo, quàm cedendo, causam ac-
cerere tantæ afflictionis & mœroris,

VII. Atque hæc omnia in divinis
oraculis fusè digesta, eum in finem
adduco, Auditores, ut illa non tan-
tùm probè intelligatis, sed & æstime-
tis, & inde proficiatis plurimùm;

Proverb.
29. 15.

certissimò enim vobis velim persuadea-
tis, verè dixisse Salomonem: *puer,*
qui dimittitur voluntati suæ, confun-
det matrem suam. Omnium primi
parentes sunt, qui ob libertatem ni-
miam filiis concessam effectus pesti-
mos experiuntur ac sustinent: id
quod ego in altera hac sermonis par-
te demonstrandum proposui, ut de
hoc probè instructi, unicè allaboretis,
à prima statim ætate ac pueritia
frænare illos ac cohibere, atque
unà assuecatis, eorum desideriis au-
daci renutu contraire, nec eorum
blanditiis cedere, dum id unum à vo-
bis efflagitant, ut omne ipsis frænum,

Eccles.
30. 8.

& disciplinæ repagulum laxetis: *filius*
enim remissus, verba sunt Ecclesiasti-
ci, evadet præcepta. An non enim pu-
dendum est, illos tam citò absolu-
tos affectuum vestrorum Dominos
fieri, ut ne vel unam lachrimulam
blandientem in eorum genis videre
cogamini, tam promptè assensum
præbeatis, ut Comædias quantum-
vis lascivas frequentent, conviviis se
immisceant, omni morum licentiâ &
depravatis relaxationibus animi utan-
tur, apud bene moratos minimè u-
sitatis. Ego quidem amorem eorum
vobis indulgeo, Auditores, verùm

utilem & proficuum, non pernicio-
sum. O quàm tenero amore celo-
berrima illa Regina Blanca filium
suum Ludovicum complexa est? &
tamen singulis ipsi diebus ingemita-
vit, mallem te ô Rex in hisce brachiis
mortuum, & exanimum, quàm us-
quam lethalis sceleris reum videre:
cur ergo non & vos amore eos tam
masculo prosequimini? cum matris
non desint, quæ, licet privatæ, ani-
mis tamen suis affectus fovebant, non
nisi corde regio dignos; id saltem vo-
ba illa denotant, quæ continuò in la-
bris versabat Beata Humiliana de Co-
chi dicta, Florentiæ sanguine non ni-
mò, quàm sanctitate Illustris, cum
filios suos nobilissimos non à mortis
termino, ut Ludovicum, remotos,
sed eidem vicinissimos aspiceret. Ego
certè, ô filii, dicebat, nequeo sortem
vestram plangere, longè enim liben-
tius intueor stolâ innocentæ Can-
didatos Paradisum intrare, quàm ter-
ter pericula eandem sædandi, potè
commorari in terris. Adeò gratia
scit triumphum agere de natura, non
tantùm in corde mulieris, sed & ma-
tris. Verùm ego tædium vobis, Audi-
tores, prolixo sermone creavi; sum-
te me ergo ad perorandum accingam.
Id unum, antequam hinc abeat, peti-
sualissimum vobis velim, è manibus
vestris omnem filiorum vestrorum sa-
lutem pendere, longè magis, quàm
salus minorum navigiorum tempo-
state coortà à Navarchorum dexteri-
tate. Hinc concedite, ut vobis in-
geminem, tales esse futuros filios vo-
stros, quales esse volueritis. Si dis-
colis

sculos & malè feriatos, sunt discoli, si probos & sanctos, erunt sancti, nec certè id gratis, sed experiètià teste pronuntio. Sophia Clementis An-cyrani genitrix, volebat filium suum Christi Martyrem fieri, cumque ipsum à tenera ætate rerum gestarum gloria, & triumphis Martyrum frequenti narratione imbuisset, tandem voti sui damnata est. Moabilia mater celeberrimi illius Edmundi Cantuariensis, ad perpetuæ virginitatis studium filium adhortata, cum à primis unguiculis induxit, ut in corpusculum innocens sævâ manu animadverteret, & quod desideravit, obtinuit. Aleta Divi Bernardi mater, desiderabat senos filios suos DEI servitio consecrari, propterea à prima ætate eos non cibis nobilium, quales erant, sed Eremitarum potiùs nutriebat, & finem suum consecuta est. Ita Regina Walfrida sanctam voluit Edittam filiam, & talem fecit. Ita Pater S. Hugonis Monachi, ita mater Suibberti Episcopi, ita mater Aichardi Abbatiss, ita sanctæ Lurgardis Virginis

genitrix fecerè. Quid multis ? postquam assiduo & multo studio sanctorum Fastos evolvi, deprehendè reverà, omnes ferè illos parentes, qui prolem desiderabant, non æternæ tantùm salutis confortem, sed & vitæ sanctimoniâ claram, eamque in eum finem à primis annis informaverant, voti sui damnatos. Cur ergo non in id ipsum incumbitis, patres, matresque ? quid vos retinet ? quid remoram injicit ? quid tandem impedit ? *Erudi filium tuum, ne desperes*, oraculum sapientis est. Quid enim tentare nocebit ? forsan & tibi feliciter, ac faustum eveniet. Quantæ enim felicitatis foret, patrem aut matrem esse filii sancti ? an non magnæ illorum Machabæorum matrì sortem suam invidetis ? an non Elcanæ Samuelem suum ? an non Helciæ Sufannam ; sed ecce, hi omnes prolem suam, ad tantam gloriam efformârunt. Vos quoque similia facitote, & pauculos intra annos sanctam pariter invidiam merebimini.

Proverb.
9. 18.

SERMO VIGESIMUS SEXTUS.

DIE IOVIS POST QUARTAM DOMINIÆAM.

Ecce defunctus efferebatur Filius unicus Matris sue. Luc. 7.